

LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Vivulskio g. 11, LT-03610 Vilnius, tel. (8 5) 266 8176, (8 5) 266 8169, faks. (8 5) 266 4209, el. p. post@socmin.lt, <http://www.socmin.lt>. Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 1886 03515

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

Nr.

DĖL 2021–2030 M. PLĖTROS PROGRAMOS VALDYTOJOS LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJOS ĮTRAUKIOS DARBO RINKOS PLĖTROS PROGRAMOS PROJEKTO

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija (toliau – Ministerija) teikia svarstyti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl 2021–2030 m. plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos įtraukios darbo rinkos plėtros programos patvirtinimo“ projektą (toliau – Nutarimo projektas).

Nutarimo projektu siūloma patvirtinti 2021–2030 m. plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos įtraukios darbo rinkos plėtros programą (toliau – Plėtros programa), kuria siekiama įgyvendinti 2021–2030 metų nacionalinio pažangos plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. rugsėjo 9 d. nutarimu Nr. 998 „Dėl 2021–2030 metų nacionalinio pažangos plano patvirtinimo“, 2.3 uždavinį „Didinti darbo ieškančių asmenų įsidarbinimo galimybes ir užimtumo rėmimo sistemos veiksmingumą ir efektyvumą“ (toliau – Pažangos 2.3 uždavinys), 2.8 uždavinį „Skatinti verslo atsakomybę“ (toliau – Pažangos 2.8 uždavinys), 2.9 uždavinį „Stiprinti socialinį dialogą ir gerinti darbo vietų kokybę“ (toliau – Pažangos 2.9 uždavinys).

Teikiame apibendrintą informaciją apie Nutarimo projektu sprendžiamą problemą, siūlomas sprendimo priemonės, priemonių sąnaudas ir naudą visuomenei:

I. Sprendžiama problema	<p>Mažėjant vietinių žmoniškųjų išteklių pasiūlai ir esant kvalifikuoto darbo paklausai, svarbu sukurti palankias sąlygas visiems darbingo amžiaus asmenims įsitraukti į darbo rinką. Šiems pokyčiams būtina lankstesnė darbo rinką: dirbančių asmenų gebėjimas prisitaikyti prie naujų sąlygų ir darbdavių lankstumas. Įgyvendinant užimtumą didinančias priemones, reikalinga didinti įsidarbinimo galimybes, verslumą, skatinti karjeros planavimo ir konsultavimo priemones, padedančias prisitaikyti prie darbo rinkos.</p> <p>Žemos kvalifikacijos darbuotojai turi mažiau galimybių įsidarbinant nei kitose Europos Sąjungos (toliau – ES) valstybėse, asmenų įgyjamo išsilavinimo ir specializacijos pobūdis neatliepia darbo rinkos poreikių. Todėl toliau bus didinama individualizuotų aktyvios darbo rinkos politikos (toliau – ADRP) priemonių aprėptis ir tvarumas, skatinamas atsakingų institucijų tarpusavio ir išorės bendradarbiavimas su verslo struktūromis bei socialinio dialogo plėtojimas, kuris vertinamas kaip</p>
-------------------------	---

	<p>prisidedantis prie Plėtros programos visų uždavinių sėkmingo įgyvendinimo.</p> <p>Siekiant numatytų uždavinių, bus kuriama labiau įtrauki ir tvaresnė darbo rinkos sistema, skatinant dirbančiųjų ir bedarbių, pažeidžiamų grupių užimtumą.</p>
II. Siūlomos priemonės	<p>Nutarimo projektu, siekiant įgyvendinti Pažangos 2.3 uždavinį, siūloma patvirtinti Plėtros programą, kurią įgyvendinant 2021–2030 m., bus siekiama:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Užtikrinti ADRP priemonių finansavimą, veiksmingumą ir efektyvumą.</i> <p>Siekiant užtikrinti tvarią ADRP priemonių finansavimo sistemą ir plėsti jos aprėptį, numatoma kartu su Lietuvos Respublikos finansų ministerija parengti ADRP finansavimo sistemą, sąlygojamą objektyvių faktorių.</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Didinti pažeidžiamų asmenų grupių užimtumą.</i> <p>Siekiant kuo aktyvesnio asmenų su negalia dalyvavimo atviroje darbo rinkoje, numatoma parengti ir Lietuvos Respublikos Seime 2022 m. IV ketv. priimti Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo pakeitimo įstatymo projektą, susijusį su darbo rinkos paslaugų teikimu ir ADRP taikymu neįgaliesiems.</p> <p>Taip pat numatoma skatinti žmonių su negalia užimtumą; didinti bedarbių ir užimtųjų galimybes įsidarbinti; didinti vyresnio amžiaus asmenų potencialą dalyvauti darbo rinkoje.</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Skatinti verslumą.</i> <p>Siekiant didinti užimtumo rėmimo aprėptį, numatoma plėtoti savarankišką užimtumą ir darbo vietų steigimą padedant jauniems verslams įsitvirtinti rinkoje.</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Efektvinti Užimtumo tarnybos prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Užimtumo tarnyba) veiklos procesus ir funkcijas.</i> <p>Siekiant didinti Užimtumo tarnybos teikiamų darbo rinkos paslaugų veiksmingumą siekiant tvaraus užimtumo, numatoma peržiūrėti ir optimizuoti Užimtumo tarnybos veiklos procesus ir funkcijas ir įdiegti technines priemones.</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Tobulinti kovos su nelegaliu ir nedeklaruotu darbu priemones.</i> <p>Siekiant mažinti nelegalaus ir nedeklaruoto darbo plitimą numatoma tobulinti Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymą, Lietuvos Respublikos statybos įstatymą ir kitus įstatymus įteisinant skaidriai dirbančiojo asmens tapatybės kodą.</p> <p>Taip pat numatoma stiprinti Lietuvos Respublikos valstybinės darbo inspekcijos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – VDI) pajėgumus.</p> <p>Nutarimo projektu, siekiant įgyvendinti Pažangos 2.8 uždavinį, siūloma patvirtinti Plėtros programą, kurią įgyvendinant 2021–2030 m., bus siekiama:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Didinti informuotumą apie atsakingo verslo principus.</i> <p>Siekiant didinti verslo (ypač smulkaus ir vidutinio) socialinę atsakomybę, numatoma vykdyti komunikacinę ir analitinę veiklą.</p>

	<p>Nutarimo projektu, siekiant įgyvendinti Pažangos 2.9 uždavinį, siūloma patvirtinti Plėtros programą, kurią įgyvendinant 2021–2030 m., bus siekiama:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Skatinti socialinių partnerių įgalinimą dalyvauti socialiniame dialoge.</i> <p>Siekiant kurti kokybiškas darbo vietas ir konkurencingumą, numatoma vystyti socialinį dialogą vykdant švietėjiškas, komunikacines priemones - ugdyti darbdavių organizacijų ir profesinių sąjungų kompetencijas ir gebėjimus; keisti darbdavių organizacijų ir valstybės institucijų požiūrį į socialinį dialogą ir jo svarbą; daugiau dėmesio skirti švietimui socialinio dialogo klausimais; skatinti narystę profesinėse sąjungose ir kolektyvinių sutarčių sudarymą. Taip pat numatoma tobulinti lankstaus darbo reglamentavimą ir skatinti jo diegimą vykdant komunikacinę veiklą.</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Efektvinti profesinės rizikos valdymą įmonėse ir savarankiškai dirbant.</i> <p>Siekiant kurti saugesnę ir geriau pritaikytą darbo aplinką, numatoma efektyvinti profesinės rizikos valdymą tobulinant profesinės rizikos vertinimo ir priežiūros (kontrolės) metodus, didinant profesinės rizikos vertinimo ir profesinės rizikos priežiūros kompetencijas, dalinantis gerąja patirtimi, vykdant aktyvią komunikaciją ir viešinimą.</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Tobulinti mechanizmą, skatinantį darbdavius įgyvendinti darbuotojų saugos ir sveikatos (toliau – DSS) reikalavimus.</i> <p>Numatoma tobulinti darbdavių motyvavimo (skatinimo ir sankcijų) priemones įgyvendinant DSS reikalavimus įmonėse. Taip pat numatomas VDI žmogiškųjų ir finansinių išteklių (pakankamumo, paskirstymo efektyvumo ir efektyvumo didinimo) racionalaus panaudojimo skatinimas.</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Didinti darbo užmokesčio konkurencingumą viešajame sektoriuje.</i> <p>Siekiant paskatinti vidutinio šalies darbo užmokesčio kilimą, numatoma kasmet parengti ir Seime priimti Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo pakeitimo įstatymo projektą, siekiant sistemiškai didinti mažiausiai uždirbančių darbuotojų darbo užmokestį, taip pat palaipsniui keisti pastoviosios ir kintamosios dalių santykį darbo užmokesčio struktūroje.</p> <p>Plėtros programos projekte yra aprašyta pagrindinė lyčių lygybės problematika ir numatytos priemonės, kurios prisidės prie horizontaliųjų principų „lygios galimybės visiems“ bei „darnaus vystymosi“ principų įgyvendinimo.</p> <p>Darnaus vystymosi principas bus užtikrinamas rengiant pažangos priemonių veiklų alternatyvas.</p>
III. Priemonių kaštai	<p>Nutarimo projektui įgyvendinti reikės 2021–2030 metams 8205 tūkst. eurų valstybės biudžeto lėšų, iš jų 6762 tūkst. eurų valstybės biudžeto lėšų, skirtų apmokėti ES fondų lėšomis netinkamą finansuoti pridėtinės vertės mokestį. Finansinės projekcijos bus reguliariai peržiūrimos ir pagal poreikį tikslinamos.</p>
IV. Nauda visuomenei	<p>Priėmus nutarimą ir įgyvendinus Plėtros programos priemones:</p> <ul style="list-style-type: none"> • bus vykdomos priemonės, siekiant skatinti integraciją į darbo rinką,

	<p>didinti darbo rinkos tvarumą ir įtraukumą. Siekiama sumažinti ilgalaikio nedarbo lygį, didinti darbo vietos ir užimtumo kokybės įvertį.</p> <ul style="list-style-type: none"> • bus įgyvendinti planavimo dokumentuose įtvirtinti siekiai: <ul style="list-style-type: none"> - įgyvendinti Pažangos 2.3 uždavinys, Pažangos 2.8 uždavinys, Pažangos 2.9 uždavinys; - įgyvendinti Aštuonioliktos Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. 155 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano patvirtinimo“, 3.2.8, 3.4.1, 3.4.3, 5.2.1, 5.2.2, 5.2.3, 5.2.6, 5.2.13 papunkčiuose numatyti veiksmai
--	---

Nutarimo projektas neprieštarauja Aštuonioliktosios Lietuvos Vyriausybės programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“, nuostatoms ir Europos Sąjungos teisės aktams.

Nutarimo projektas nėra notifikuotas Europos Komisijai pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimo Nr. 617 „Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“ reikalavimus. Nutarimo projektas neperkelia ir neįgyvendina Europos Sąjungos teisės aktų nuostatų.

Nutarimo projekte neapibrėžiamos sąvokos ir jas įvardijantys terminai, kurie turėtų būti įvertinti Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

Plėtos programos projektas ir susiję dokumentai viešai paskelbti Ministerijos interneto svetainės skiltyje „Planavimo dokumentai“ > „Plėtos programos“ > „Įtraukios darbo rinkos plėtos programa“. Nutarimo projektas skelbiamas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje.

Pirminį Plėtos programos projektą parengė Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2020 m. kovo 2 įsakymu Nr. A1-175 „Dėl darbo grupių plėtos programoms ir priemonėms parengti sudarymo“ sudaryta tarpinstitucinė darbo grupė Plėtos programos projektui parengti. Į darbo grupės sudėtį buvo įtraukti Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos, Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos, Ministerijos, Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, VDI atstovai. Plėtos programos projektas darbo tvarka buvo teiktas išvadoms gauti suinteresuotoms valstybės institucijoms ir socialiniams partneriams.

Pakartotinam derinimui, įvertinus pateiktas pastabas ir pasiūlymus, suinteresuotoms valstybės institucijoms bei socialiniams partneriams Programos projektas pateiktas 2021 m. gegužės 7 d. raštu Nr.(1.2.28Mr-4)SD-2325 „Dėl Įtraukios darbo rinkos plėtos programos projekto“. Pasiūlymus Plėtos programos projektui pateikė socialiniai partneriai ir nevyriausybinių organizacijų (Lietuvos profesinė sąjunga „Solidarumas“, Lietuvos profesinių sąjungų konfederacija, Lietuvos verslo konfederacija, Dirbančių neįgaliųjų asociacija, Nacionalinis skurdo mažinimo organizacijų tinklas, Nacionalinė šeimos taryba, Moterų informacijos centras, Asociacija „Lyderė“, UAB „BGI Consulting“) ir valstybės institucijos (Finansų ministerija, Teisingumo ministerija, Ekonomikos ir inovacijų ministerija, Lietuvos bankas). Viešųjų konsultacijų rezultatai paskelbti Ministerijos interneto svetainėje <https://socmin.lrv.lt/lt/administracine-informacija/planavimo-dokumentai/pletros-programos>.

Patobulintas Plėtos programos projektas 2021 m. birželio 28 d. raštu Nr. (1.3.1E-02)SD-3210 pateiktas išvadoms gauti Aplinkos ministerijai, Finansų ministerijai, Lietuvos Respublikos

susisiekimo ministerijai, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijai, Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai, Teisingumo ministerijai, Vidaus reikalų ministerijai, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai, Lietuvos savivaldybių asociacijai, Užimtumo tarnybai prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, VDI, Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai, 2021 m. rugsėjo 16 d. raštu (1.3.1E-02)STAP-520 Ekonomikos ir inovacijų ministerijai. Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija darbo tvarka pateikė pastabas dėl Plėtros programos, į kurias iš esmės atsižvelgta atitinkamai pakoreguojant Plėtros programos projektą.

Aplinkos ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija, Susisiekimo ministerija, Žemės ūkio ministerija, Lietuvos savivaldybių asociacija, Užimtumo tarnyba prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pastabų ir pasiūlymų Nutarimo projektui neturėjo. Visuomenė pastabų Nutarimo projektui nepateikė.

Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos, Vidaus reikalų ministerijos pastabos suderintos darbo tvarka. Į Finansų ministerijos, Teisingumo ministerijos pastabas atsižvelgta. Atsižvelgiant į Ekonomikos ir inovacijos ministerijos siūlymus, pažymime, kad vertinant projektus, kuriais bus įgyvendinamos Plėtros programos priemonės, bus derinama su Ekonomikos ir inovacijų ministerija numatant papildomus, su inovatyvumu, verslo ir mokslo bendradarbiavimu, mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtros ir inovacijų (MTEPI) taikymu susijusius vertinimo kriterijus, o projektams, kuriems šie rodikliai būtų taikomi, numatant skirti papildomų vertinimo balų, taip pat kuriant verslumo skatinimo priemones bus derinama su Ekonomikos ir inovacijų ministerija bei VšĮ „Versli Lietuva“. Dėl Ekonomikos ir inovacijų ministerijos pasiūlymo, į kurį neatsižvelgta, teikiama derinimo pažyma.

Nutarimo projektą ir lydimuosius dokumentus parengė Ministerijos Horizontalios politikos ir projektų valdymo grupės (vadovas - Daina Urbonaitienė (tel. 8 696 05 395, el. p. daina.urbonaitiene@socmin.lt)) vyriausioji patarėja Rita Skrebiškienė (tel. 8 687 90962, el. p. rita.skrebiskiene@socmin.lt).

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl 2021–2030 m. plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos įtraukios darbo rinkos plėtros programos patvirtinimo“ projektas, 1 lapas.
2. 2021–2030 m. plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos įtraukios darbo rinkos plėtros programos projektas, 13 lapų.
3. 2021–2030 m. plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos įtraukios darbo rinkos plėtros programos pagrindimas, 74 lapai.
4. 2021–2030 m. plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos įtraukios darbo rinkos plėtros programos problemų priežasčių medžiai, 3 lapai.
5. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl 2021–2030 m. plėtros programos valdytojos Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos įtraukios darbo rinkos plėtros programos patvirtinimo“ projekto derinimo pažyma, 1 lapas.
6. Suinteresuotų institucijų išvadų kopijos, 34 lapai

Ministrė

Monika Navickienė

Rita Skrebiškienė, tel. . 8 687 90962, el.p. rita.skrebiskiene@socmin.lt